

ปัจจัยที่นำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
กรณีศึกษา ชุมชนตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา*

Factors Leading to the Development of Creative Tourism Routes Based on Cultural
Identity, Case Study: Ban Khao Subdistrict, Ranot District, Songkhla Province.

¹ทักษ์สรณ์ธัญ กองพิมพ์, ²กมลพัฒน์ภูษิต ชนะชนม์,
³บุญวัฒน์ ศรีขวัญ และ ⁴ดนวัต สีพุทธสุข

¹Thaksornthan Kongpim, ¹Kornphanat Chananchon,
²Boonnawat Srikhwan and ⁴Donnawat Seeputsuk

วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Management for Development College, Thaksin University

¹First Author's E-mail: Thaksornthan.k@tsu.ac.th

²Corresponding Author's E-mail: kornphanat.c@tsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำหรับการศึกษาปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา ชุมชนบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา สำหรับการเตรียมการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัย ได้แก่ ประชากรในพื้นที่ประกอบไปด้วย 6 ชุมชน ตำบลบ้านขาว อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งหมด 325 คน โดยใช้วิธีการคำนวณด้วยสูตร (Taro Yamane) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และข้อมูลที่รวบรวมมาได้วิเคราะห์ค่าทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านขาว อำเภอรโนดจังหวัดสงขลา ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือปัจจัยด้านการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ ดังนั้น ชุมชนบ้านขาวมีความพร้อมในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์วัฒนธรรมของชุมชน มีศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการให้บริการของชุมชนที่มีความพร้อมสูงสุด รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งในแง่ของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์; เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์; อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ABSTRACT

This research aims to study the factors that lead to the development of creative tourism routes based on cultural identity, using the case study of Ban Khao community, Ranot

* Received March 12, 2025; Revised June 6, 2025; Accepted June 14, 2025

District, Songkhla Province. The study serves as a preparation for designing creative tourism routes that utilize the cultural identity of the local community. A quantitative research methodology was employed, using questionnaires as the research instrument. The sample group consisted of 325 residents from six communities within Ban Khao Subdistrict, Ranot District, Songkhla Province. The sample size was determined using the Taro Yamane formula. The statistical tools used for data analysis included descriptive statistics, specifically mean and standard deviation. The research findings revealed that the highest contributing factor to the development of creative tourism routes in Ban Khao community was the community's capacity to accommodate tourists, which scored at a high level ($\bar{x} = 3.89$). This was followed by accessibility to tourist attractions ($\bar{x} = 3.88$), and tourism-related activities ($\bar{x} = 3.87$), all rated at high levels. Therefore, Ban Khao community demonstrates readiness in developing creative tourism routes grounded in its cultural identity, with high potential for effective implementation. The community's strongest area is in tourist services, followed by facilities, tourist sites, and tourism activities, all of which are also rated at high levels. These results indicate that the community is well-equipped to welcome tourists in terms of infrastructure, services, and the ability to offer meaningful and valuable experiences.

Keywords: Creative Tourism; Creative Tourism Routes; Cultural Identity

บทนำ

ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางทำเลที่ตั้งและทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน (Richards & Raymond, 2000) นอกจากนี้ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยยังเป็นจุดเด่นที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปะพื้นบ้าน ซึ่งสามารถนำมาต่อยอดให้เกิดประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีความหมาย (UNESCO, 2013) ประเทศไทยมีมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์ โดยสามารถพบเห็นได้จากแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอยุธยา ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก (UNESCO, 2019) รวมถึงงานศิลปหัตถกรรมที่มีความประณีต เช่น งานแกะสลักไม้ งานเครื่องเงิน และผ้าไหมไทย ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเชี่ยวชาญของช่างฝีมือไทย

นอกจากนี้ อาหารไทยยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรม โดยมีการผสมผสานรสชาติที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เช่น อาหารภาคเหนือที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมล้านนา อาหารภาคใต้ที่มีรสชาติเผ็ดร้อนและเครื่องเทศเข้มข้น อีกทั้ง การละเล่นพื้นบ้านและนาฏศิลป์ไทย เช่น โขนและรำไทย ยังสะท้อนถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนาน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศไทยจึงเป็นรากฐานสำคัญที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Richards, 2018) ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงเป็นจุดหมายปลายทางที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวทางการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศไทย โดยเป็นการท่องเที่ยวที่แยกออกจากรูปแบบการท่องเที่ยวมวลชน (MASS TOURISM) ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เดินทางได้สัมผัสประสบการณ์เชิงลึก ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักท่องเที่ยวสามารถลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง เช่น การเข้าพักโฮมสเตย์ การทำอาหารร่วมกับเจ้าบ้าน หรือการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การสานเสื่อกระจูด ซึ่งช่วยเสริมสร้างความผูกพันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงไม่ได้เป็นเพียงการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งผ่านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมในรูปแบบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิม (ภูริวัจน์, 2556) ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐผ่านนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ตำบลบ้านขาว อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา เป็นหนึ่งในชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากมีทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่โดดเด่น ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น “อเมซอนแห่งลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” การล่องเรือชมธรรมชาติ และการเข้าพักโฮมสเตย์ที่ได้รับรางวัลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในปี 2558 นอกจากนี้ ยังมีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เช่น การรำมโนราห์ การสานเสื่อกระจูด การทำปลาตุ๋น และการผลิตหัตถกรรมลูกปัดมโนราห์ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ยังมีความท้าทายหลายประการ รวมถึงการขาดการบูรณาการด้านการบริหารจัดการเส้นทางการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน และการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว การศึกษานี้จึงมีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านขาว ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ปัจจุบันยังไม่ได้รับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชนบ้านขาว อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา เป็นกรณีศึกษา ผลจากงานวิจัยนี้จะเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และยังช่วยอนุรักษ์และเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านขาวให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางต่อไป

วัตถุประสงค์ความวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เรื่อง ปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษาชุมชนบ้านขาว อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เกณฑ์การประเมินปัจจัยข้อมูลคำถามและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินรวมทั้งการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลประกอบไปด้วย ด้านประชากรศาสตร์ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ

การศึกษา อาชีพหลัก ระดับรายได้ และใช้เกณฑ์ 5 As (Dickman ,1996) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (attraction) กิจกรรม (Activities) การเข้าถึง (Access) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) พัก (Accommodation) และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้เพื่อสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) ในครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ 6 หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนบ้านหัวป่า ชุมชนบ้านเสาธง(ล่องลม) ชุมชนบ้านขาว ชุมชนบ้านควาออก ชุมชนบ้านควาตก และ ชุมชนบ้านหัวป่าตก ตำบลบ้านขาว อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน สุทนต์ ศรีไสย์ 2551) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

ตารางที่ 1 แสดงถึงประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนทั้งหมด 6 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านหัวป่า	502	472	974	370	70
2	บ้านล่องลม – เสาธง	352	386	738	259	49
3	บ้านขาว	488	496	944	358	68
4	บ้านควา	289	302	591	263	50
5	บ้านควาตก	211	230	441	192	36
6	บ้านหัวป่าตก	419	445	864	276	52
ตำบลบ้านขาว		2,221	2,331	4,552	1,718	
จำนวนทั้งหมด						325

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้
- 2) แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่1.ความพร้อมของพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชน ประกอบไปด้วย (1) ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว (2) ความพร้อมของกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (4) การรองรับนักท่องเที่ยว (5) การจัดการด้านการท่องเที่ยว
 - ตอนที่ 2 ด้านความพร้อมการให้บริการของชุมชน
 - ตอนที่ 3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 - ตอนที่ 4 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากโครงการวิจัยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรในชุมชน ซึ่งผู้วิจัย

ได้มีการชี้แจงและอธิบายถึงวัตถุประสงค์สำหรับการเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจก่อนที่จะลงมือเก็บแบบสอบถาม ทั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบได้อย่างอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้วิธีการประมวลผลข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และนำข้อมูลเพื่อไปวิเคราะห์สถิติ คือความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ประมาผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และข้อมูลที่รวบรวมมาได้วิเคราะห์ค่าทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบตารางพร้อมบรรยายและการสรุปการดำเนินงานวิจัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Windows Statistical for the Social Sciences for windows) เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	126	33.8
	หญิง	199	61.2
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	15	4.6
	20-30 ปี	31	9.5
	31-40ปี	72	22.2
	41-50 ปี	115	35.4
	51-60 ปี	66	20.3
	61 ปีขึ้นไป	26	8.0
สถานภาพ	โสด	65	20.0
	สมรส	202	62.2
	อยู่ร้ง	23	7.1
	แยกกันอยู่	35	10.8
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	110	33.8
	มัธยมศึกษา	111	34.2
	ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	57	17.5
	ปริญญาตรี	41	12.6
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.8
อาชีพหลัก	พนักงานบริษัทเอกชน	13	4.0
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	5.8

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	137	42.2
นักเรียน/นักศึกษา	16	4.9
ธุรกิจส่วนตัว	72	22.2
แม่บ้าน	27	8.3
อื่นๆ	41	12.6
ระดับรายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000	84	25.8
5,000 – 10,000	146	44.9
10,000 – 15,000	57	17.5
15,001 – 20,000	27	8.3
20,001 – 25,000	9	2.8
25,001 – 30,000	1	0.3
30,000 ขึ้นไป	1	0.3

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.8 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 41–50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 31–40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.2 ช่วงอายุระหว่าง 51–60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.3 ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปีคิดเป็นร้อยละ 9.5 ช่วงอายุร้อยละ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.0 และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.6 สถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมา สถานภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 20.0 สถานภาพแยกกันอยู่คิดเป็นร้อยละ 10.8 และสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 7.1 ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงมัธยมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.2 และรองลงมาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 33.8 ระดับประกาศนียบัตร/อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 17.5 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.6 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.8

ทั้งนี้ประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนบ้านขาวจากสัดส่วนดังกล่าวพบว่ามากกว่าร้อยละ 42.2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และรองมาคือธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 22.2 และอื่นๆซึ่งพบว่าส่วนใหญ่จะทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 12.6 อาชีพแม่บ้านคิดเป็นร้อยละ 8.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 5.8 นักเรียน นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 4.9 และพนักงานบริษัทเอกชนคิดเป็นร้อยละ 4.0 และจากการประเมินรายได้ในชุมชนบ้านขาวพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000–10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.9 และรองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 25.8 รายได้ 10,000–15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.5 รายได้ 20,001–25,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 8.3 และรายได้ 25,001–30,000 และ 30,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.3 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จะสังเกตว่าส่วนใหญ่ประชากรในชุมชนมีรายได้ในระดับต่ำกว่า 5,000 บาทและส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด เนื่องจากชุมชนบ้านขาวมีพื้นที่ค่อนข้างห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดสงขลาและอำเภอรโนดจึงทำให้ประชากรมีรายได้ไม่สูงมากและมีค่าครองชีพที่ไม่ได้สูงจนเกินไป ด้านพื้นที่ทางการเกษตรมีจำนวนมากจึงทำให้ชุมชนมีอาชีพที่รองลงมาคือการทำเกษตรกรรมซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมศักดิ์ ขุนพล และ ฟารีดา เจาะเอาะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาและประเมินคุณค่าทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน เทศบาลตำบลระโนด อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ได้ความว่าในอดีตชาวระโนดส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนาจึงทำให้มีเกิดงานฝีมือเกี่ยวกับการทำนาเกิดขึ้นมากมาย เช่น การทำ

แก่ การเลี้ยงข้าว การใช้ส้วมหรือห้องน้ำ แต่ปัจจุบันเฉพาะในเขตรอบในพื้นที่เทศบาลเมืองระโนด พบว่า มีการทำเกษตรกรรมลดลง ชาวบ้านส่วนใหญ่หันมาประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง

การประเมินปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน

ประเด็น	\bar{X}	S.D	ระดับความพร้อม
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	3.84	.746	มาก
ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	3.87	.872	มาก
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.88	.821	มาก
การรองรับนักท่องเที่ยว	3.89	.857	มาก
การจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.78	.873	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.85	.684	มาก

จากตารางที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นในการประเมินปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม พบว่าภาพรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .684) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D = .857) รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D = .821) และความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D = .872) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความพร้อมด้านการให้บริการของชุมชน

ประเด็น	\bar{X}	S.D	ระดับความพร้อม
ชุมชนมีความพร้อมในการให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร	4.22	.684	มาก
ชุมชนพร้อมที่จะบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว	4.18	.766	มาก
ชุมชนมีความพร้อมที่จะดูแลเอาใจใส่ กระจ้อหรือร้อน เต็มใจให้บริการ	4.11	.764	มาก
ชุมชนมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี	4.10	.807	มาก
ชุมชนมีเจ้าหน้าที่ดูแลด้านความปลอดภัย	3.89	.887	มาก
ชุมชนมีการให้บริการอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยพร้อมให้บริการป้องกันภัย(Safety)	3.82	.984	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	.622	มาก

จากตารางที่ 4 เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการให้บริการชุมชนบ้านชาวพบว่า ความคิดเห็นของภาพรวมด้านการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .622) และความคิดเห็นที่มีความพร้อมมากที่สุดคือ ชุมชนมีความพร้อมในการให้บริการด้วยความสุภาพเป็นมิตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D =

.684) และรองลงมาคือความคิดเห็นด้านชุมชนพร้อมที่จะให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D = .766) และความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนมีความพร้อมที่จะดูแลเอาใจใส่ กระจีออริอัน เต็มใจให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D = .764) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็น	\bar{X}	S.D	ระดับความพร้อม
การเดินทางมีความสะดวกและเข้าถึงง่าย	4.25	.703	มากที่สุด
มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	4.03	.758	มาก
มีห้องน้ำ-สุขา ที่สะอาด/เพียงพอ/สะดวกต่อการใช้งาน	3.73	1.00	มาก
อาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอ	4.01	.897	มาก
อาหารมีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม	4.09	.812	มาก
รูปแบบการสื่อความหมายต่างๆ อาทิ ป้าย/สัญลักษณ์	3.71	.932	มาก
เอกสารแผ่นพับ			
ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้า/น้ำดื่ม/น้ำใช้) มีคุณภาพใช้การได้ดี	4.09	.856	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.99	.645	มาก

จากตารางที่ 5 เกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชนนั้นจะเห็นได้ว่าชุมชนมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D = .645) และความคิดเห็นในประเด็นที่มีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุดคือ ความคิดเห็นด้านการเดินทางมีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D = .703) และรองลงมามี 2 ประเด็นที่มีความคิดเห็นอยู่ในค่าเฉลี่ยที่เท่ากันและอยู่ในระดับมาก คือความคิดเห็นเกี่ยวกับอาหารมีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .812) และความคิดเห็นด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้า/น้ำดื่ม/น้ำใช้) มีคุณภาพใช้การได้ดี ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .856) และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D = .758) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ประเด็น	\bar{X}	S.D	ระดับความพร้อม
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	3.71	.898	มาก
มีผลิตภัณฑ์และสินค้าทางการท่องเที่ยว	3.91	.892	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.81	.829	มาก

จากตารางที่ 6 เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ชุมชนมีความคิดเห็นภาพรวมด้านความพร้อมของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D = .829) ความคิดเห็นด้านมีผลิตภัณฑ์และสินค้าทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D = .892) และรองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D = .898)

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยใช้หลักเกณฑ์ 5As (Dickman, 1996) ผลการศึกษาพบว่า

1) สิ่งดึงดูดใจ (attraction) ความเป็นมิตรในการให้บริการของชุมชนและการเป็นเจ้าของบ้านที่ดี รวมทั้งมีการดูแลรักษาความปลอดภัยในชุมชนและรวมไปถึงธรรมชาติและระบบนิเวศของชุมชนบ้านขาว ที่ยังมีความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำส่งผลให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ อีกทั้งยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นรวมถึงอาหารพื้นบ้านของชุมชน

2) กิจกรรม (Activities) ชุมชนบ้านขาว อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา มีกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมของการท่องเที่ยวเนื่องจากชุมชนมีการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ อาทิเช่น การล่องเรือชมเมฆอนบ้านขาว การล่องเรือชมบัวในยามเช้า การชมวิถีควายน้ำ รวมไปถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิเช่น ด้านหัตถกรรมการร้อยลูกปัดมโนราห์ซึ่งเป็นอัตลักษณ์วัฒนธรรม สามารถร้อยพวงกุญแจ กำไล เป็นของที่ระลึกและการทำเครื่องแกงสมุนไพรพร้อมกับทำอาหารพื้นบ้าน สามารถร่วมตั้งโต๊ะกระบวนกรเริ่มต้น จนถึงการปรุงสุกและรับประทานได้ และการทำปลาตุ๋นซึ่งเป็นอาหารท้องถิ่น นักท่องเที่ยวจะได้ทดลองทำปลาตุ๋นและได้เลือกซื้อกลับไปเป็นของฝากได้

3) การเข้าถึง (Access) ชุมชนบ้านขาวมีการเข้าถึงได้สะดวกและไม่ยุ่งยาก การเข้าถึงชุมชนบ้านขาวสามารถใช้ได้เส้นทางได้ 2 เส้นทางหลักโดยใช้ถนนทางหลวงชนบท 4010 และ 3053 ห่างจากตัวอำเภอรอนดง ประมาณ 20 นาที มีระยะทาง 14 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือจะใช้รถประจำทางก็ได้ เนื่องจากเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อไปยังจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนส่วนใหญ่จะอยู่ติดกับถนนสายหลัก และชุมชนจะมีบริการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว หากเป็นทางน้ำจะใช้เรือในการเป็นพาหนะในการเดินทางนำเที่ยว

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ชุมชนบ้านขาวมีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นสถานที่จอดรถที่มีเพียงพอต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว และห้องน้ำ-สุขา อาหารและเครื่องดื่มที่มีเพียงพอและพร้อมที่จะให้บริการของชุมชนรวมไปถึงป้าย สัญลักษณ์ต่างๆตามแหล่งท่องเที่ยว ที่จะให้ความสะดวกในการเดินทางได้ง่ายและไม่หลงทาง

5) ที่พัก (Accommodation) ชุมชนบ้านมีบริการที่พักในรูปแบบของโฮมสเตย์ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมและต้องการที่จะสัมผัสการชุมชนโดยโดยจัดให้มีบริการที่พักและอาหารพื้นบ้านจำนวน 25 หลัง และได้รับผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่พักแบบโฮมสเตย์ทั้งหมด 9 หลัง เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดและเรียนรู้วิถีท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กับการชมบรรยากาศของชุมชนแบบไม่รีบร้อน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารและได้เห็นวิถีชีวิตของชนบทได้อย่างใกล้ชิด

สรุปได้ว่าปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมระดับมากที่สุดของชุมชนบ้านขาว อำเภอรอนดงจังหวัดสงขลา คือ ชุมชนบ้านขาวมีความพร้อมด้านการให้บริการของชุมชนมากที่สุด มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และรองลงมาความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ความพร้อมด้านพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และความพร้อมด้านกิจกรรมท่องเที่ยว มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 โดยมีความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าได้ว่าชุมชนบ้านขาวมีศักยภาพและความพร้อมที่จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในด้านต่างๆได้อย่างดี รวมทั้งในด้านของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ ที่มีความหลากหลายซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเข้าร่วมกับกิจกรรมของชุมชน อาทิเช่น กลุ่มหัตถกรรมลูกปัดมโนราห์ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมและได้สัมผัสวัฒนธรรมได้อย่างเต็มที่ โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาปัจจัยด้านความพร้อมไปสู่การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวในลำดับถัดไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านขาวมีความพร้อมในการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยใช้อัตลักษณ์วัฒนธรรมของชุมชน ตามหลักเกณฑ์ 5As ของ Dickman (1996) โดยแต่ละองค์ประกอบมีระดับความพร้อมแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านการให้บริการของชุมชนที่มีความพร้อมในระดับสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.09 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ เส็งประชา (2524) ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านการให้บริการของชุมชนส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนและความปลอดภัยยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยว ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งได้รับค่าเฉลี่ย 3.99 อยู่ในระดับมาก พบว่าชุมชนมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงป้ายบอกทางและห้องน้ำที่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระ สิ้นเดชาวัชรีย์ และ นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท (2556) ที่ระบุว่าสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและช่วยเพิ่มความพึงพอใจมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกบางส่วน เช่น การเพิ่มป้ายบอกทางให้ครอบคลุมมากขึ้นเพื่อลดความสับสนของนักท่องเที่ยว ในด้านพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งได้รับค่าเฉลี่ย 3.85 พบว่าความสมบูรณ์ของธรรมชาติและระบบนิเวศเป็นจุดแข็งสำคัญของชุมชน โดยเฉพาะแหล่งน้ำที่เอื้อต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ ขุนพล (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติสามารถช่วยเสริมสร้างการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนมีค่าเฉลี่ย 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีทั้งกิจกรรมทางบกและทางน้ำ รวมถึงกิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ การร้อยลูกปัดมโนราห์ การทำเครื่องแกงสมุนไพร และการทำปลาตุ๋น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วงศ์วิภา โสสุวรรณจินดา และ สุวารีย์ นามวงศ์ (2562) ที่ระบุว่ากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แสวงหาประสบการณ์ใหม่และมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตของชุมชนได้มากขึ้น

จากการวิเคราะห์ความพร้อมของชุมชนบ้านขาว พบว่าชุมชนมีศักยภาพในการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการให้บริการของชุมชนที่มีความพร้อมสูงสุด รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งในแง่ของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ควรมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เช่น การพัฒนากิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. (2556) ที่ระบุว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของนักท่องเที่ยวและเพิ่มจำนวนผู้มาเยือนได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าชุมชนบ้านขาวมีศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนต่อไป

องค์ความรู้วิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่จะนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา ชุมชนบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากการนำอัต

ลักษณะของชุมชนที่มีคุณค่าในทุกมิติรวมถึงทรัพยากรอื่น ๆ มาใช้สร้างมูลค่าให้เกิดเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว นั้นก็คือ โปรแกรมสำหรับการจัดเส้นทางโดยนำแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มาบูรณาการให้เกิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น รวมถึงการสร้างความรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนและนำไปใช้กับธุรกิจนำเที่ยวได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนบ้านขาว เพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังและข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างตรงจุด
2. ควรมีการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. ควรศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านขาว เพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในการตลาดและการสร้างแบรนด์ของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- ประสิทธิ์ สิปรีชา. (2547). *การสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในวาทกรรมอัตลักษณ์*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- ธีระ สิ้นเดชาธิกร & นาฬิกาอดิภักดิ์ แสงสนิท. (2556). *การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: การรับรู้ของนักท่องเที่ยว ความพร้อมของเจ้าของกิจกรรม และความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย*. สืบค้น 10 มกราคม 2568, จาก <http://www.dasta.or.th>
- ภูริวิจันต์ เดชอุ่ม. (2556). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรอบแนวคิดสู่แนวทางปฏิบัติสำหรับประเทศไทย*. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*. 33(2), 331-366.
- วิศรดา สมเกียรติกุล, กมล เรืองเดช, & บุญฤกษ์ บุญคง. (2561). *การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. *มังรายสาร*, 6(2), 79-102.
- วงศ์วิภา โสสุวรรณจินดา & สุวารีย์ นามวงศ์. (2562). *การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการจัดการกิจกรรมให้มีอัตลักษณ์โดยเน้นเรื่องอาหารไทย*. *วารสารเกษมบัณฑิต*. 20(2), 127-141.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. (2556). *องค์ความรู้ว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: คู่มือและแนวทางปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ ขุนพล & ฟารีดา. (2561). *การศึกษาและประเมินคุณค่าทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนเทศบาลตำบลระโนด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา*. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10 วันที่ 27-28 มีนาคม 2561*, Walailak Procedia 2018; 2018(4): se32. จังหวัดนครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา. (2568). *จำนวนประชากร*. สืบค้น 18 มกราคม 2568, จาก <http://bankhaw.go.th/frontpage>.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2568). *การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์*. สืบค้น 12 มกราคม 2568, จาก <https://www.dasta.or.th/th/ita>.
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An introductory text*. (2nd ed.). Melbourne: Hodder Education.
- Richards, G., & Raymond, C. (2000). Creative tourism. *ATLAS News*. (23), 16-20